

UCHWAŁA NR XXV/161/2026
RADY POWIATU STALOWOWOLSKIEGO

z dnia 26 marca 2026 r.

**odnośnie uchwalenia Programu profilaktycznego w zakresie promowania
i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci
w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Stalowowolskim na lata
2026 – 2030.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1684) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.) Rada Powiatu Stalowowolskiego uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Stalowowolskim na lata 2026 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Ryszard Andres

Przewodniczący Rady Powiatu
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

**POWIAT
STALOWOWOLSKI**

**Program profilaktyczny w zakresie
promowania i wdrożenia prawidłowych
metod wychowawczych w stosunku do dzieci
w rodzinach zagrożonych przemocą domową
w Powiecie Stalowowolskim
na lata 2026 – 2030**

Stalowa Wola 2026 rok

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Założenia Programu.....	4
1. Prawne uwarunkowania Programu.....	4
2. Cele Programu.....	6
3. Adresaci Programu.....	6
4. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	6
5. Harmonogram działań.....	8
II. Źródła finansowania Programu.....	10
III. Monitoring i ewaluacja Programu.....	10
Zakończenie.....	10

Wstęp

Zadaniem samorządu powiatowego jest kreowanie polityki społecznej i rodzinnej tak, aby sprzyjała ona zapewnieniu możliwie najkorzystniejszych warunków życia i rozwoju dziecka oraz innych członków rodziny. Wyzwaniem dla służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jest skuteczne podejmowanie działań, które prowadzić będą do poprawy relacji rodzinnych i ograniczenia zachodzących w niej zjawisk przemocowych. Dlatego w sytuacji wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza gdy dziecko jest osobą, która bezpośrednio jej doznaje, inicjuje się działania interwencyjne. Muszą być one podejmowane zdecydowanie, bo mają charakter ratowniczy. Zanim jednak dojdzie do zdarzenia kryzysowego, wiele sytuacji w rodzinie można korygować oraz eliminować niepokojące zachowania czy postawy.

Rodzina jest środowiskiem, które powinno zapewniać dziecku bezpieczeństwo i prawidłowe warunki do rozwoju fizycznego, społecznego, poznawczego i emocjonalnego. Ze względu na różne kryzysy (naturalne i sytuacyjne) oraz trudności, warunki te nie zawsze mogą być spełnione. Zapewnienie odpowiedniego wsparcia i pomocy rodzinom w takich sytuacjach może przyczynić się do wzmocnienia kompetencji rodziców, polepszenia ich sytuacji i pomocy w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami w życiu codziennym. Tego typu oddziaływania nazywane są profilaktyką.

Profilaktyczne przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci to szereg działań mających na celu przede wszystkim psychoedukację oraz eliminowanie lub redukcję czynników mogących nasilać stres u rodziców. Dzięki obniżaniu poziomu stresu, rodzice mają szansę na lepsze radzenie sobie z wychowywaniem dzieci. Dlatego należy podejmować działania o charakterze profilaktycznym realizując w ten sposób prawo do bezpiecznego dzieciństwa, z uwzględnieniem poszanowania praw i autonomii rodziny. Zapobieganie występowaniu oraz ograniczenie skali i skutków zjawiska przemocy wobec dzieci wymaga systemowych i planowych działań, a także współpracy wielu podmiotów zaangażowanych w pomoc rodzinie. Dlatego stworzono niniejszy Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą, którego zasadniczym celem jest przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci oraz wspieranie rodziny zagrożonej przemocą domową. Niniejszy Program został opracowany w oparciu o diagnozę zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Stalowowolskiego (przeprowadzoną szczegółowo w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030) .

Podstawę prawną Programu stanowi art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „**do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu**

udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.”

Na potrzeby niniejszego Programu użyta została definicja przemocy zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w brzmieniu: „*przemoc domowa to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia; naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną; powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę; ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej; istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*”

Przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata. Jest mechanizmem regulującym stosunki panujące między ludźmi w różnych grupach, instytucjach, środowiskach i układach społecznych. Stanowi od wielu lat poważny problem społeczny i jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków.

I. Założenia Programu.

1. Prawne uwarunkowania Programu.

Obowiązujący w Polsce system interwencji wobec przemocy domowej, a tym samym wobec dziecka po doświadczeniu przemocy/krzywdzenia opiera się na przepisach prawa:

- **Konwencja o Prawach Dziecka** przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r. w ust. 1 stanowi, że „*każdy ratyfikujący konwencję kraj zobligowany jest do podjęcia wszelkich kroków w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych*”. Następnie w ust. 2 Konwencji czytamy: „*Tego rodzaju środki ochronne powinny zawierać skuteczne procedury w celu stworzenia programów socjalnych dla realizacji pomocy dziecku oraz osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem, jak również inne formy działań prewencyjnych dla ustalenia, informowania, wszczynania i prowadzenia śledztwa, postępowania oraz tam, gdzie jest to konieczne, ingerencji sądu.*”

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. zgodnie z art. 72 ust. 1 gwarantuje, że: *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.”*
- **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej** z dnia 29 lipca 2005 r., która w art. 6 ust. 3 pkt.2 stanowi, że: *„do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.”*
- **Ustawa o pomocy społecznej** z dnia 12 marca 2004 r., która w art. 2 ust. 1 stanowi, że: *„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”* oraz ust. 2 *„Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.”*
- **Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** z dnia 9 czerwca 2011 r. w art. 3 ust. 1 wprowadza: *„Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (...), w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.”*

Zapisy programu zbieżne są z dokumentami o zasięgu krajowym, wojewódzkim oraz lokalnym:

- **Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.**
- **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.**
- **Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030.**

2. Cele Programu.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

„Ograniczenie problemu przemocy i skutków stosowania przemocy poprzez prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych występowaniem przemocy domowej”.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

Cel 1: Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących ze stosowania przemocy domowej oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.

Cel 2: Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonym przemocą domową.

Cel 3: Edukacja i promowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, stosowanych metod wychowawczych oraz stylu życia wolnego od przemocy.

3. Adresaci Programu.

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Stalowowolskim na lata 2026 – 2030 skierowany jest w szczególności do:

- rodzin i dzieci zagrożonych przemocą domową;
- rodzin i dzieci doświadczających przemocy domowej;
- rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- świadków przemocy.

4. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Największym sprzymierzeńcem osób stosujących przemoc domową jest obojętność, dlatego tak ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych służących przeciwdziałaniu przemocy w sposób zdecydowany i wieloaspektowy. Bez pomocy z zewnątrz osoby uwikłane w problem przemocy domowej mają o wiele mniejsze szanse na przezwyciężenie sytuacji przemocowej. W perspektywie długoterminowej brak reakcji świadków przemocy domowej, niepodejmowanie działań w rodzinach zagrożonych lub dotkniętych przemocą prowadzi do powielania przez dzieci i młodzież zachowań i schematów obserwowanych w rodzinie pochodzenia w tworzonych przez nich nowych relacjach rodzinnych.

Spoleczna świadomość i postawy w zakresie ochrony dzieci przed przemocą wydają się powoli zmieniać w pożądanym kierunku. Zapewne większość ludzi zgodziłaby się ze stwierdzeniem, że lepiej

przemocy zapobiegać, niż leczyć jej skutki. Nawet jeśli specjalistyczna pomoc przywróci dziecku pełnię zdrowia psychicznego i fizycznego, to działania profilaktyczne mogłyby wyeliminować całe cierpienie, którego doświadczyło.

Zakłada się, że realizacja celu głównego Programu, jakim jest ograniczenie problemu przemocy i skutków stosowania przemocy poprzez prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych występowaniem przemocy domowej, przyniesie:

- zwiększenie świadomości i wzrost wiedzy rodziców i opiekunów prawnych na temat zapobiegania przemocy domowej, zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy domowej oraz konsekwencji prawnych związanych ze stosowaniem przemocy.
- wzrost świadomości w zakresie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej oraz wsparcia ze strony różnych instytucji,
- wzmocnienie kompetencji osobistych dzieci i młodzieży w zakresie umiejętności unikania zagrożeń związanych ze zjawiskiem przemocy,
- poprawę funkcjonowania rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej, stosowania prawidłowych metod i postaw wychowawczych.

Przemoc domowa, w jakiegokolwiek formie, stanowi naruszenie podstawowych praw człowieka i negatywnie wpływa na zdrowie, rozwój i dobrostan psychiczny dzieci. Promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych jest kluczowe w walce z przemocą domową i budowaniu bezpiecznego, zdrowego środowiska dla dzieci.

5. Harmonogram działań.

Cel główny Programu: **Ograniczenie problemu przemocy i skutków stosowania przemocy poprzez prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych występowaniem przemocy domowej.**

Lp.	Cel szczegółowy	Działanie	Realizator	Wskaźniki osiągnięcia celu	Termin realizacji
1.	Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących ze stosowania przemocy domowej oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotki, broszury, publikacje, poprzez stronę internetową, tablicę ogłoszeń itp.) na temat: <ul style="list-style-type: none"> -zagrożeń płynących ze stosowania przemocy; - informacji o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy; - ośrodków, instytucji, placówek oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych. 	2026-2030
2.	Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonym przemocą domową.	<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie poradnictwa specjalistycznego rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonym przemocą domową; pomoc psychologiczna o charakterze stałym dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych po doświadczeniu przemocy domowej; 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym; liczba dzieci po doświadczeniu przemocy objętych pomocą psychologiczną; liczba rodzin objętych współpracą z 	2026 - 2030

		<ul style="list-style-type: none"> • praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami w zakresie kształtowania prawidłowych postaw i wzorców rodzicielskich. 		koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	
3.	Edukacja i promowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, stosowanych metod wychowawczych oraz stylu życia wolnego od przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • oddziaływania profilaktyczne i edukacyjne w formie organizowanych spotkań, szkoleń, warsztatów skierowanych dla rodziców mające na celu wspieranie rodziców w wychowaniu dzieci, podnoszeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz utrwalenie właściwych postaw i metod wychowawczych; • wzmacnianie kompetencji osobistych dzieci i młodzieży w zakresie umiejętności unikania zagrożeń związanych ze zjawiskiem przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba i nazwa programów profilaktycznych; • liczba zorganizowanych spotkań/ szkoleń/ warsztatów; • liczba beneficjentów programów profilaktycznych. 	2026- 2030

II. Źródła finansowania Programu.

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Stalowowolskim na lata 2026 – 2030 finansowany będzie ze środków budżetu Powiatu Stalowowolskiego. Ponadto środki finansowe na realizację Programu mogą pochodzić z budżetu wojewody, budżetu państwa oraz innych programów i grantów.

III. Monitoring i ewaluacja Programu.

Monitorowanie Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Stalowowolskim na lata 2026 – 2030 odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z realizowanych zadań.

Ewaluacja Programu przebiegała będzie w oparciu o analizę i przetwarzanie zebranych danych własnych.

Zakończenie.

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową jest istotnym elementem zbudowanego w powiecie systemu przeciwdziałania przemocy domowej. W Powiecie Stalowowolskim realizowany jest bowiem Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030, którego celem głównym jest: **zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali tego zjawiska w Powiecie Stalowowolskim.**

Warto zaznaczyć, że przemoc nie jest skutkiem działania jednego czynnika, lecz wynikiem interakcji wielu czynników, w tym przewagi siły, manipulacji oraz naruszenia praw i dóbr osobistych. Właściwe zrozumienie przemocy wymaga uwzględnienia jej wielowarstwowej natury. Dlatego do jej wyeliminowania potrzebny jest skoordynowany system usług działających na poziomie jednostki, rodziny i całego społeczeństwa.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

W związku z powyższym zasadnym jest podjęcie niniejszej uchwały w celu przyjęcia Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Stalowowolskim na lata 2026-2030.

Uchwałą Nr XXVII/208/2021 Rady Powiatu Stalowowolskiego z dnia 27 kwietnia 2021 r. przyjęty został Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Stalowowolskim na lata 2021-2025.

Okres obowiązywania Programu upłynął, wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny okres programowania, co umożliwi kontynuację dotychczasowych działań w obszarze profilaktyki.

Ryszard Andres

Przewodniczący Rady Powiatu
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)